AIDAI

Lietuvių informacinis leidinys – Lithuanian Bulletin of Information

MÜNCHENAS, SPALIO MĖN. 4 D., NR. 5 (7)

LAUKIMO ĮTAMPA

Negailestinga likimo ranka išrovė mus, kaip tėviškės beržus, iš gimtojo dirvožemio. Niekas neskuba mūsų persodinti į naują ar senąją žemę, kuri mūsų apnuogintas šaknis nuo negailestingos stepių saulės pridengtų. Kaip paklydę paukščiai be lizdo, kaip nomadai klajojame iš vietos į vietą žinodami iš anksto, kad nepasistatysime palapinių plačiose tundrose ir niekada nesušilsime tuščiuose barakuose. Iš tiesų: mes esame daugiau reikalingi tautos kamieno, negu turime laiko jo ilgėtis. Labiau esame reikalingi lygiųjų tėviškės laukų ir jos oro, negu sugeba jų šauktis mūsų pailsęs kraujas. Mes jaučiame, kad normali mūsų gyvenimo eiga tapo perkirsta: mes daugiau jau negyvename, bet vegetuojame ir tik laukiame, kada vėl galėsime pradėti gyventi. Kiekvienas laukimas duoda pradžią dvasinei įtampai. Ją pagimdo mumyse glūdinčios jėgos, susidūrusios su kitomis jėgomis, kurios pastoja joms kelią į tikslą ir, tarsi pylimas upę, užtvenkia Dvasinė įtampa yra normalus žmogaus gyvenimo reiškinys, jo kūrybinio slėgimo „barometras". Tik užtvenkta upė sukaupia energiją, tinkamą panaudoti naudingam darbui. Todėl kiekvienas kūrybingas žmogus turi aukštą dvasinę įtampą. Juo genialesnis yra kūrinys, juo aukštesnės dvasinės įtampos jis pagimdytas. Genijų galima pavadinti stiprių priešybių žmogumi, būtybe, kuri gimdo savo kūrinius vidinėse kovose. Kūrinys jam reiškia laimėtą kovą ir atgautą vidinę lygsvarą — nusiraminimą.

Mūsų dvasinė įtampa yra ypatinga. Ji atsirado tada, kai mūsų instinktui *gyventi* ir *kurti* pastojo kelią priverstinio emigranto likimas. Kaip įsibėgėjusi upė, sutikusi kliūtį, tvenkiasi ir kyla, taip mūsų kūrybinės jėgos ir prasmingo gyvenimo tendencijos, negalėdamos siekti tikslo, kaupiasi ir tvinsta, sukeldamos taip mūsų dabarčiai būdingą nerimo ir dvasinio įtempimo būseną.

Bet upės ilgam neužtvenksi. Po tam tikro laiko ji arba išvers savo užtvanką, arba prasiverš kitomis kryptimis. Taip ir šitos kūrybinio laukimo įtampos neilgai galės pakęsti mūsų dvasia: negalėdama pasireikšti kūrybine linkme, ji arba susiras nesveikų ir nekūrybingų šunvagių bei tikslų, arba nugalės užtvanką ir didžia jėga pasuks kūrybos ratą. Jeigu atidžiau pastebėsime mūsų emigracinį gyvenimą, tai įsitikinsime, kad trečios išeities čia nėra.

Visų mūsų dvasia pilna neramaus laukimo įtampos. Tūluose šitas nerimas mėgina prasiveržti per užtvankos viršų ir toliau siekti prasmingos kūrybos tikslų. Daug kam pasiseka. Štai, naujai susikūrusios gimnazijos mokytojų kambarys. Rudens lietus varva pro barako lubas ant pedagogų stalo, bet direktoriaus ir mokytojų ūpas geriausias: ne sienos, esą, sudaro gimnaziją, bet žmonės. Ten, antai, naujo laikraščio steigėjų būrelis; jokių kitų sunkenybių jie nežino, kaip tik tą vieną: karinės valdžios sutikimas. Arba, štai, buvęs profesorius renka medžiagą ir ruošia likslų planą apie Lietuvos galimybes silkių žvejyboj. Ir taip galime surasti įvairiausių profesijų žmonių, kurie savo kūrybinę energiją sugeba panaudoti tobulinimosi, specializavimosi ir net pozityvaus kūrimo kryptimi.

Bet daug dar yra tokių, kurie vis dar tik laukia, kada jie atsiras normaliose sąlygose ir galės *pradėti* nutrauktą gyvenimo eigą. Jie pasuko savo laukimo įtampą „idealiją" ir svajonių kryptimi. Jie svajoja imtis darbo tik tada, kai likimas juos vėl sugrąžins į senąsias vėžes. Dabar jie ne gyvena, bet laukia, kada vėl galės pradėti gyventi. Jie svajoja pasidaryti mandagiais, dorais ir religingais, kai vėl sugrįš į tėvynę; dosniais, kai grįžę praturtės. Dabar viskas jiems leidžiama: sukti, vogti, meluoti. Mat, tai dabar „nesiskaito": kai vėl prasidės „tikras" gyvenimas, bus kitaip... Iš tikrųjų: jeigu genijai mirdami, kaip kiekvienas žmogus, turi nusivilti savo laimėjimais, tai šios rūšies žmonės neturės nė kuo nusivilti, nes niekada nesulauks tikrų laimėjimų, lygiai kaip niekas radybomis nepraturtės.

Dėja, *tik* laukti ilgainiui pasidaro neįmanoma: žmogui reikia ką nors veikti, arba jis pasidarys nenormalus, be lygsvaros. Todėl, nestengdama nugalėti likimo užtvaros, daugio kūrybinė energija pakeičia sveiką kryptį ir susiranda naujų, negatyvių tikslų. Veržiamiesi pasireikšti, jie neįvertina sunkių darbo sąlygų ir metasi į perdėtą kriticiznią. Mat, jiems atrodo, kad kiti užima jų vietą, kurioje jie galėtų pasireikšti ir net pasižymėti. Todėl imasi ardomojo darbo, stengdamiesi pašalinti tariamąsias „kliūtis" sau iš kelio. Čia jiems atrodo visos priemonės tinkamos: perdėta kritika, šmeižtai, apkalbinėjimai ir net skundai svetimiesiems. Kur šitas kelias nuveda, parodo emigracinių bendruomenių istorija: pradžioje sutarimas paskui rietenos su skundais bei intrygomis, ir nepraeina nė dešimt metų, kai iš daug žadėjusių sambūrių belieka keletas archyvinių nuotrupų ir istorijos ironija. Šita negerovė ypačiai keroja organizacinio darbo srityje ir įvairaus tipo stovyklose.

Kiti imasi „pozityvesnio" darbo ir metasi į spekuliaciją, žinoma, su tikslu pralobti „per naktį". Tačiau, neturėdami šiam amatui platesnių gabumų, sugeba „veikti" tik savųjų tarpe ir pasiekia to, kad pinigas suplaukia į keletą neatsakingų rankų, kurios ir pačios juos greit išleidžia ir emigracinės bendruomenės visuotinį nuturtėjimą labai paskubina.

Kas tikrai myli savo tautą, to meilė yra reali ir ne tuščia. Jis žino žmogiškąsias ribas ir supranta vis didėjantį mūsų emigracinės bendruomenės irzumą, kylantį iš nerimu virpančios laukimo įtampos. Jis brangina šitą užtvenktą energiją ir neleidžia jai prasiveržti šunvagėmis prie netikrų idealų. Priešingai, jis stengiasi sutvenkti savo kūrybines jėgas, pakelti jų lygį bei spaudimą ir prasiveržti per užtvankos viršų sveikos kūrybos linkme.

Pranas Brazys

Bernardas Brazdžionis

Lietuva iš tolo

Mylėsi Lietuvą iš tolo
Visa širdim, visais jausmais,
Iš tolo meilė neparpuola
Po balto marmuro namais.

Iš tolo ją kaip laimę šauksi
Aušroj ir sutemų sapnuos,
O ji praskrisdama kaip paukštė
Tik skaudų ilgesį dainuos.

Regėsi ją kaip saulę skaisčią,
Kaip kūdikio šventi sapnai,
O ji ten vergės pančiuos vaikščios
Ir slėgs ją sielvarto kalnai.

Tik ji tau bus saldi paguoda,
Tik ji tau bus širdy gyva,
Balta baltųjų vyšnių soduos
Senolių žemė Lietuva.

Didžiosios ir mažosios valstybės

Juo daugiau žmogus turi, juo daugiau jis nori. Juo didesnė, galingesnė valstybė, juo labiau ji veržiasi dominuoti, užgrobti daugiau mažų valstybių, siekia pasaulinio imperializmo. Naciné Vokietija buvo mums geriausias pavyzdys, kaip išdidaus „führerio“, it išsipūtusios varlės, buvo grobiama, naikinama valstybė po valstybės, kaip buvo svajojama praryti visą Europą ir padaryti ją tautų ir valstybių kalėjimu, ypatingai išnaikinti mažąsias tautas. „Führeris“ vykdė Fr. Nietsches šūkį: silpąji parstumk ir sunaikink. Ne ko kito sieké ir kitos didžiosios diktatūrinės valstybės, pav. Italija etc. Jų tikslas pagrobti mažąsias kaimynines valstybes, jas pavergti, jų žmones išnaikinti. Kai kurios iš jų nepasitenkina tik kaimyninémis valstybémis, bet veržiasi visas tautas ir valstybes pajungti po vienu diktatūriniu jungu. Jos varo propagandą, kad mažosios valstybės negali išsilaikyti, kad jos kliudo didžiosioms, kad mažųjų valstybių egzistencija iš viso nereikalinga ir kenksminga, nelgi bendrai jokių valstybinių sienų esą nereikalinga.

Senovéje, graikuose, vienu metu buvo įsiviešpatavusi pažiūra, kad seniai, ligonys, visi silpnieji neprivalo gyventi. Tik stiprusis, sveikasis turéjo teisę egzistuoti. Ir silpnieji tada buvo žiauriai žudomi. Šių dienų humanistas istorikas apie tuos laikus kalba su panieka, nes jokia žmogiškoji moralė negali pateisinti, kad gyvas žmogus būtų žudomas tik dėlto, kad jis silpnas. Kiekviena, ypač žmogiškoji būtybė turi teisę gyventi, nors ji ir silpna būtų. Juo labiau tauta, jeigu ji yra vispusiškai pribrendusi, turi moralinę ir juridinę, tarptautinę teisę būti gyva, laisva ir savarankiai reikštis valstybine forma. Kuo kalta čekų tauta, jeigu ji turi pašonéje imperialistinį kaimyną, kuris nuolat tyko paveržti jos nepriklausomybę ir kuris taip neseniai ją buvo pavergęs, žudęs ir naikinęs. Europoje yra daugiau mažų tautų negu didelių. Jos beveik visos prieš šį karą buvo savarankios valstybės. Jos visos nori savarankiškai gyventi. Jos atgyvenusių, brutalių Graikijos silpnųjų naikinimo laikų nebenori grąžinti.

Prancūzų Revolucija paskelbė šūkį: laisvė, brolybė, lygybė. Šias idejas gyvendino ir gyvendina demokratiškieji kraštai. Jas savo įstatymuose skelbia kai kurios ir diktatūrinės valstybės. Deja, nevisi šias idejas reikiamai supranta ir kai kurie visiškai nesugeba, nenori jų gyvendinti. Jei laisvės, lygybės trokšta atskiri asmenys, tai juo labiau jos trokšta atskiros tautos. Tauta negali egzistuoti kaip tauta, jei ji neturi sąlygų savarankiai, kultūriškai, ekonòmiškai, sociališkai, politiškai tvarkytis taip, kaip ji nori. Ar Švedija, Šveicarija galėtų tarpti ekonomiškai, kilti kultūriškai, jeigu jos būtų nacių režimo partryptos ir taip būtų buvusios valdomos kaip Čekija? Visos Europos mažosios valstybės tegalėjo iškilti tik laisvai, savarankiai begyvendamos.

Jei didieji diktatūriniai kraštai siekia pasaulinio imperializmo ir mažųjų, silpnųjų valstybių sunaikinimo, tai didžiosios demokratinės valstybės, kaip J. A. V., Anglija siekia visų tautų, didelių ar mažų laisvės ir savarankumo. J. A. V. savo Tautų Sąjungoje užtikrina visoms tautoms lygybę ir laisvą ateitį. Tik tada pasaulyje įsigalės amžina, pastovi taika, kai didžiosios ir mažosios valstybės turės vienodą teisę gyventi, dirbti, kurti savo meną, mokslą, kultūrą, tarpti ekonomiškai ir laisvai tvarkytis, didžiosioms valstybė teisingai, humaniškai, o ne diktatūriškai ir barbariškai vadovaujant.

Stp. Vykintas

Patyrimas moko, kad esama didelio skirtumo tarp pamaldumo ir gerumo.
Pascal, Pensées

VARPAI

O. B. Audronė

Din — dan ... din — dan ... plaukia
varpo aidai
Nuo kalnų — iš toli.
Vakarinėj maldoj glaudės pušys kadais
Ir berželiai žali.
Vakarinėj maldoj klupo keliai abu —
Po dangum, po savu.

Nuo kalnų svetimų plaukia varpo din —
dan ...
Nuo uolėnų pilkų —
O tik Tu širdyje, o tik Tavo vardan
Vargo Žiedus renku.
Vakarinėj maldoj pasiguosti skubu —
Po dangum ne savu.

MŪSŲ SPAUDOS REIKALU

(Skaitytojo pastabos)

Pasibaigus karui Vokietijoje, ir mūsų tremtinių gyvenimas pakito. Tapome laisvesni, nebesame verčiami sunkių fizinių darbų dirbti, bet medžiaginis ir dvasinis skurdas liko tas pats. Gelbėdamiesi iš to skurdo, griebesi kas ko galėdamas. Tapę nebereikalingi vokiečiams, mūsų tautiečiai ėmė ieškotis darbo pas amerikiečius, bent už pavalgymą, jaunimas mokytis, kiti biznio, o daugelis nieko nepajėgia veikti ir laukia nesulaukdami, kada visos nelaimės baigsis.

Kultūrininkai ir čia émėsi darbo savo srity - švietimo, spaudos, meno. Pastangos vertos didelio dėmesio, pagarbos ir paramos. Tam darbui pagelbėti skirti ir šie keli žodžiai. Tik šį kartą noréčiau mūsų laikraščių įklausimu keletą žodelių tarti.

Kad spaudos darbas dabar labai sunkus, aiškinti nereikia. Néra normalaus pašto veikimo, sunku su spaustuvėmis, popierium. Bet nepaisant to, lietuviškų laikraštėlių jau turime ne vieną. Girdėti, kad jų būsią ir daugiau. Atrodo, kad net kiekviena didesnė stovykla gali panoréti turėti savo laikraštį. Tiesa, kai kurie jų nesivadina laikraščiais, o tik neperijodiniais, informaciniais leidiniais, tačiau, atrodo, su tendencija virsti perijodiniais.

Kaip šį reiškinį vertinti? Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad tai reiškinys teigiamas, kad visų spaudos darbininkų pastangos tik sveikintinos. Juk kai paštas normaliai neveikia, tai, atrodo, kitos išeities ir néra, kaip kiekvienai apylinkei leisti savo laikraštį. Bet ... vis dėlto yra medalio ir kita pusė. Noréčiau čia prisiminti, kad svarbu ne tik kiekybė, bet ir kokybė. Svarbu ne vien, kiek bus leidžiama laikraščių ar visokių „leidinių“, bet kokie jie bus. Nuo to juk, svarbiausia, priklausys jų pasisekimas. Ar galima taip padaryti, kad jų būtų daug ir kad visi jie būtų geri, įdomūs? Atrodo, dabartinémis sąlygomis sunkoka. Pirmiausia, kiekvienai tokiai apylinkei trūksta pakankamai prityrusių spaudos darbininkų, galinčių tik spaudos darbui atsidėti. Kai néra specialistų, dirba mėgėjai. Bet mėgėjų ir darbas dažniausiai būna mėgėjiškas, tegalįs patenkinti tik tam tikrą nedidelį žmonių skaičių. Taip ir ima baimė, kad visi mūsų laikraštėliai gali neišeiti iš mėgėjiškumo ribų. Dėl to gal net pirmųjų bandymų atžvilgiu pasigirsta jau kritiškų pastabų. Vienas tautietis man taip ir sako: „Lietuviškų laikraštėlių neskaitau, neįdomūs, o iš patriotizmo pirkti neišneša mano emigranto kišenė“. Tas tautietis skaitąs tik „LietuviųŽinyną“ iš Würzburgo ir šiaip vokiškus ir angliškus laikraščius, nes mūsų laikraštėliai tik tiek įdomios medžiagos ir teturi, kiek nusirašą iš „Lietuvių Žinyno“.

Sutinkame, kad šio tautiečio pastabos kiek gal per griežtos, turint galvoj mūsų leidinių pirmuosius žingsnius. Tačiau vis dėlto ar ne laikas būtų pradėti galvoti, kaip suburti mūsų spaudos darbininkus į didesnius centrus, kad galima būtų leisti laikraštį, skirtą jei ne visai Vakarų Vokietijai, tai bent vienai visai kuriai zonai? Toks laikraštis galėtų jau būti turiningesnis ir įdomesnis. Tokio ir gyvenimas bei pasisekimas būtų tikresnis.

Malonu girdėti, kad tokiu laikraščiu yra pasiryžę tapti mūsų „Aidai“. Münchenui, kaip Bavarijos ir Lietuvių Sąjungos Apygardos centrui, gal geriausiai tinka būti vieta, kurioje toks laikraštis būtų leidžiamas. Bet Münchenas néra, rodos, dar tuo tarpu net ir pačioj Bavarijoj didžiausias lietuvių susibūrimo centras, nekalbant jau apie kitus tolimesnius lietuvių susibūrimo centrus. Užtat „Aidų“ redakcinis kolektyvas turėtų užmegsti ryšius ir su kitų vietų spaudos darbininkais, pakviesti juos į bendrą talką, kad visų bendram labui ir malonumui laikraštis galėtų pasidaryti dar turiningesnis, įdomesnis ir, pridėsiu, prieinamesnis. Didžia dalimi nuo to irgi priklausys laikraščio pasisekimas ar nepasisekimas.

Taip pat malonu girdėti, kad laikraštis nori patalkininkauti mūsų mokyklai ir apskritai švietimo darbui. Šitą patarnavimą, mano nuomone, jis gali atlikti labai sekmingai. Bet taip čia, taip kitur reikia neužmiršti svarbiausio dalyko — geros organizacijos. Patyrimas rodo, kad paprasto skelbimo laikrašty „mes kviečiame visus bendradarbiauti“ neužtenka, nes skaitytojas paprastai tokį skelbimą išaiškina taip, kad jis taikomas visiems kitiems, tik ne jam.

Kaip visa konkrečiai reikėtų atlikti, man nelenka aiškinti, nes redakcijos kolektyvas pats tai geriau supranta. Mes tikime, kad jis tai padarys, ir linkime gražiems jo pasiryžimams geriausios sekmės.

L. Dambriūnas

B. Brazdžionis

AR NE SAPNAS

Ar ne sapnas tatai begalinis? —
Kartais vienas sustojęs mąstau.
Ne! Nei žemės, nei sodų tevynės,
Nei dangaus, nei žvaigždžių nematau.

Ar ne sapnas? — rytojaus sulaukęs
Klausinėsi berželių žalių,
O šiandie toks dangus apsiniaukęs,
Gaila saulei šiltų spindulių.

Ar ne sapnas tatai,kad nubustum
Tartum daigas po šalčių žiemos —
Visą amžių čia, rodos, taip pusto,
Visą amžių esi ne namuos...

Ar ne sapnas? — Ne sapnas! — kartosi.
— Ne! — Tau tūkstančiai brolių pritars,
O mirtis mūsų žemėj kvatosis,
O širdis čia kaip kūdikis verks...

O. B. Audronė

TRAUKINYS

Tyku — taku, tyku — taku traukinys —
Geležiniuos savo bėgiuos nepaklys —
Tik paklydo mūsų dienos nežinioj —
Nieks nelaukia mūs stotelėj né vienoj.

Tyku — taku, tyku — taku — jau sustos —
Vai, sutemo mūsų naktys — be dienos,
Ir klajojam piktų vėjų genami,
Ir klajojame paklydę — ne namie.

Traukiniai pakilę raitos griuvėsiuos —
Kas tave čia, tėviškėle, kas atstos? —
Pasiilgę tavo klonių — ežerų,
Tavo rūtų, tavo pievų tų žalių.

Tyku — taku, tyku — taku traukinys —
Geležiniuos savo bėgiuos nepaklys —
Mes paklydom juodo siaubo genami —
Be tėvynės, be savųjų — ne namie.

Paulius Stelingis

NEKLAUSK

(Tėvynėje likusiai Motinai)

Neklausk, kodėl pavasarį dainuojant
Prisimenu aš rudenio tamsias naktis
Ir ko dažnai tave regiu, sapnuoju, tave, motut.

O kaip norėtųsi, o kaip norėtųsi dar kartą
Pažvelgt į tavo mėlynas akis...
Kol dar pavasaris, kol vasara, kol dar ruduo, —
Kol dar ne amžina žiemos naktis.

O motina, žilgalvė mano mama!
Kokia skaudi šiandieną mudviejų dalia!...
Manoj širdyj pavasaris, pavasaris gražuolis,
O tavoje — ruduo, ir gal — žiema...

Neklausk, kodėl pavasarį dainuojant
Prisimenu aš rudenio tamsias naktis
Ir ko dažnai tave regiu, sapnuoju, tave, motut.

J. Snaigė

ILGESIO ŠIRDIS

Negesinki saulės — saulės nematysi
Ir paklysi vienas žemės vieškeliuos
Verks tava jaunystė, kaip banga Dubysos,
Kaip nuskintas žiedas mylimos plaukuos.

Prie tylaus smūtkelio, prie rūpintojėlio,
Kaip maža dulkelė prisiglausi tu.
Neilgai rymosi — ras audra pašėlus
Ir nuneš į tolį per erdves laukų.

Be namų, be laisvės, be savos tėvynės
Nenurims oi niekad ilgesio širdis.
Negesinki saulės — saulę užgesinus,
Kris it prakeikimas amžina naktis.

Vertimų ir spausdinių registracijos reikalu

Mūsų išeivijoje leidžiama laikraščiai, laikraštėliai, biuleteniai, knygų brošiūros, almanachai ir t. t. Reikia manyti, kad įvairių spausdinių skaičius ateityje dar žymiai padidės, kai tik bus lengviau gaunamas popieris ir leidimai spausdinti. Būtų svarbu, kad šie įvairiausi lietuviški spausdiniai būtų registruojami Lietuvos Biblijografijos Instituto nustatyta tvarka, būtų renkami ir saugojami. Registruotini ir saugotini būtų taip pat visi vokiečių valdymo laikų legalūs ir pogrindžio lietuviškieji spausdiniai. Ateityje visa tai sudarytų brangų indėlį Lietuvos bibliotekoms.

Be to, svarbu būtų įsteigti biurą, į kurį vertėjai galėtų siųsti pranešimus apie numatytus arba jau pradėtus vertimus. Lietuvos Bibliografijos Institutas prie V. D. Un-to bibliotekos Kaune prieškariniais laikais padėjo nevienam vertėjui apsisaugoti nuo nereikalingo darbo. Kol to instituto nebuvo, pasitaikydavo, kad kurią nors knygą imdavosi versti net keli vertėjai, arba pasirodydavo spaudoje tos pačios knygos vertimai iš karto keliose vietose.

Spausdinių registracijos darbu galėtų susidomėti buvusieji Lietuvos Bibliografijos Instituto nariai, su to instituto direktoriumi prof. Vaclovu Biržiška priekyje. Atminkime, kad juo greičiau imsimės šio neatidėliotino darbo, tuo daugiau brangios kultūros istorijai medžiagos apsaugosime.

Biblijografas

Yra žmonių, kurie tiesą pažįsta, bet ją tik tol pakenčia, kol ji jų interesams padeda; jeigu ji jiems yra priešinga, šie žmonės nenori nieko apie tiesą žinoti.

Pascal, Pensées

Karolė Požėraitė

Tėviškėje

(Fragmentas iš ruošiamo spaudai romano „Liktūnas".)

Galingas džiaugsmas širdį pagauna —
Kaip visa marga, kaip visa jauna:
Jurgis Baltrušaitis „Ašarų vainikas".

— Mone, aū-ū-ū... — šaukė skambus moteriškas balsas miške.

— Ū-ū, — pakartojo aidas.

— Kū-ku, kū-ku, — nusikvatojo atsitūpusi ant eglės nudžiūvusios viršūnės geguté.

Iš pakalnės atkinkiavo mergina. Josios veidas švietė džiaugsmu ir jaunystės nerūpestingumu. Ji sustojo prie eglės ir, juokdamasi, uždainavo:

„Kū-ku, gegute, kū-ku, raiboji,
Ar nematei, gegužėle, kur pražuvo seserėlė?"

Taip mandagiai pakalbinta geguté nesiteikė nieko atsakyti. Ji tik pasipurtė, nusikvatojo ir plest, plest nuplezdeno ieškoti svetimo lizdo.

— Kad tu kur titnagais! — sukeikė mergina, palydėjusi besijuokiančiomis akimis paukštę.

— Aū-ū-ū, — vėl šūkavo mergina.

— Ū-ū, — kažkas tyliai atsiliepė iš po jaunų pušaičių.

Mergaitė trumpam susimąstė. Ar tai aidas, ar tai ieškomoji? Ji verdančiomis akimis apsižvalgė aplinkui. Kur tik užmatai, grakščios pušaitės kvepia pavasariu. Čia pat kelias eina į Mizarus, žemiau dar vienas kelias vingiuoja, už jo dar kitas krivuliuoja ir, pagaliau, už ketvirto šunkelis plaukia rugių jūra.

Ji pasilenkė prie pusiau nusirpusios žemuogės ir su pasigardžiavimu įsikišo į burną.

— Ką tu čia darai, Liūda? — išgirdo ji moterišką balsą.

— Mone, valio! — sušuko mergaitė ir puolė į sesers glėbį.

Monė buvo apsirengusi trumpa geltona, su mėlynais žirniais, pižama. Jos gelsvi plaukai spindėjo saulėje. Pilkos akys nenorom žiūrėjo į šviesą, ieškodamos šešėlio. Vienoj rankoj ji laikė atverstą knygą, kitoj mėlyną chalatą.

— Kokia tu dar baltutė, Mone, — meiliai čiauškėjo Liūda, apkabinusi seserį. Žiūrėk, kokia aš. Nepasakytai, kad aš esu panelė mokytoja, o tikra kaimo mergina. Aš ir neatsilieku nuo jų. Baigusi mokykloje darbą, einu į daržą ir rausiuos, kaip tas juokingas sutvėrimas, kurmiu vadinamas. Cha-cha-cha...

Monė nusišypsojo ir jos akys, žiūrint į seserį, pasidaré švelnios. Ji mylėjo savo vienintėlę seserį. Jai viskas joje patiko: ir rudos, verdančios akys, ir kaštoniniai plaukai, ir vario atspindžio veidas. Kaip jai pritiñka kukli baltos drobės suknelė su išsiuvinėtom gėlių puokštėm. Ir basos kojos. O ji, Monė, be šlepečių né žingsnio.

— Ar aš tau patinku? - garsiai išreiškė Liūda savo sesers mintį, nes ji ją išskaitė Monės akyse.

— Lik tokia, kokia esi, - rimtu ir švelniu balsu prašė Monė.

Jaunesnioji nusijuokė ir cvakt, cvakt ją pabučiavo.

— Tu visai užmiršai, kad jau pietų metas. Mane atsiuntė motulė tave parvesti namo.

Jiedvi priėjo skynimą, apželdintą mažytėmis pušelėmis. Kitapus smeléto kelio - jaunų sodrių pušaičių dauba. Jos, lyg kopdamos aukštyn, palaipsniui vis didėja ir šlaito viršuje jau senės, kai kurios jau apšepusios, pušys, vėjo linguojamos, lyg saugodamos savo vaikus, dairosi žemyn, užstodamos pušeles nuo šiaurės vėjo.

Liūda, pasišokėdama, bėga pirmyn. Ji kasdie mindžioja šį saulės kaitinamą smėlį, ji čia pažįsta kiekvieną medį ir, pagal žievę ar šešėlį, šioje girioje žino kur esanti ir kur turinti krypti. O Monė, daugiau gyvendama mieste, dabar dairosi aplink ir galvoja, argi gali būti kur gražiau, kaip čia, josios

Margasis mūsų gyvenimas

Studentai Münchene

Münchenas yra tapęs vienas didžiausių lietuvių studentų centrų, kuriame spiečiasi čia gyveną ir suplaukią iš plačiosios Bavarijos informacijų reikalu. Studentijai Münchene trūksta vieno „mažo" dalykėlio — Universiteto. Tiesa, veikia prie UNRROS Akademiniai Kursai, kuriuose dėstoma anglų, prancūzų ir ispanų kalbos. Numatoma, o kai kurių dalykų jau skaitoma, ir kitų specialybių paskaitos. Dabar vyksta registracija. Užsiregistravusių skaičius gausus. Deja, apsigyvenimo sąlygos Münchene studentams yra sunkios, nes nėra jokio bendrabučio.

Kursuose dėsto įvairių tautybių profesoriai. Paskaitos skaitomos vokiečių kalba, nes studentija tautybių atžvilgiu labai įvairi — lietuviai, lenkai, ukrainiečiai ir kt. Skaičiumi pranašiausi yra lietuviai.

Lietuvių profesūrą Akademiniuose Kursuose atstovauja prof. dr. Meškauskas J., o lietuvių studentiją — col. Bezumavičiūtė Lygija.

1945 m. rugsėjo mėn. 19 d. įvyko gausus studentų, gyvenančių Münchene ir Bavarijoj, susirinkimas. Coll. Bezumavičiūtė plačiai informavo apie Akademinius Kursus, K. Ambrozaitis, Centrinės Stud. Atst. narys Würzburge, išsamiai informavo apie studijų galimybes Vokietijoj ir kitur, nušvietė Centr. Stud. Atstovybės darbus ir užsimojimus. Prof. Meškauskas ir Konsulas Kalvaitis suteikė studentams naudingų informacijų studijų reikalu. Išrinkta Bavarijos liet. stud. atstovybė. Atstovė prie Akad. Kursų, susirinkimui vienbalsiai pritarus, ir toliau lieka col. L. Bezumavičiūtė.

Naujosios ats. pirmininkas B. Čiurlionis. Konsulas Kalvaitis, Lietuvių Sąjungos pirmininkas Bavarijai, nuoširdžiai sveikino naująją atstovybę, pažadėdamas paramą — patarimais ir pinigais. Ši parama jau pirmosiomis dienomis pradėjo plaukti. Bavarijos studentija nuoširdžiai dėkoja konsului Kalvaičiui ir visiems rėmėjams ir su studentišku entuzijazmu žengia į darbą.

Antanas nuo Dubysos

Jo Ekscelencija Londono katalikų Arkivyskupas spalio mėn. 2 d. lankėsi Münchene. Lietuvių Kunigų Sąjungos atstovas kun. Bagdanavičius turėjo įdomų pasikalbėjimą su aukštuoju svečiu. Londono Arkivyskupas parodė didelį lietuvių reikalų supratimą ir nuoširdų susidomėjimą mūsų padėtimi. Plačiau kitame numeryje.

Akademija kun. prof. Myk. Krupavičiui pagerbti

Regensburgas. Spalio 7 d. kun. prof. Myk. Krupavičiaus 60 metų amžiaus proga gerbiamam jubiliejatui ruošiama akademija. Žymusis mūsų visuomenininkas ilgą laiką, kaip tremtinis, gyveno geštapo saugojamas viename Regensburgo vienuolyne. Šiuo metu gerb. sukaktuvininkas gydosi Würzburgo ligoninėje.

Komitetas numatęs suruošti liet. liaudies meno parodą. Šitas sumanymas randa gyvo pritarimo UNRROJE.

Aldonos Valeišaitės šokio menas

Eichstaett'o visuomenė 1945. IX. 30, sekmadienį, vietos Miesto Teatre turėjo progą pasigėrėti Aldonos Valeišaitė šokio menu. Nelengvą, beveik dvi valandas trukusią programą artistė išpildė pati viena. Pirmoje, lengvesnio žanro dalyje menininkė išpildė D. Scalatti „Saulės spinduliui atsilankius", „Piemenuko dainą", J. P. Rameau „Žaismingumą" ir W. A. Mazart'o „Rokoko pasaką". Antroje dalyje buvo parodyti dvasingi Mussorgskio kūriniai: „Piligrimas", „Nerimas", „Juodasis ritmas", „Didvyris", „Sūnus palaidūnas". Pabaigą sudarė nuotaikingi St. Šimkaus „Lietuvos siluetai", kurie publikai taip patiko, kad menininkė buvo priversta lietuviškąją dalį papildyti dar dviem šokiais. Fortepionu lydėjo ir pertraukas išpildė jaunas pianistas ir kompozitorius M. Bivermann.

Išėjusi rimtą Danutės Nasvytytės šokio meno mokyklą, Aldona Valeišaitė nėsitenkina paviršiniu žaismingumu. Jos plastinis menas yra gilus ir prasmingas. Kaip poetas žodžio, taip Valeišaitė ieško judesio, kuris išreikštų ir įkūnytų vidinę dvasios įtampą, jos slaptą psichologinių konfliktų pasaulį. Šitas yra jos talento kelias į pripažinimą. Maža juo einančių, nes maža tikrų menininkų. Bet Aldonos Valeišaitės talentas daug žadantis, jeigu šito stataus kelio nepabūgs ir negrįš į lygumas, kur gyvena pigusis menas, artimas kičo kaimynas.

Yra daroma žygių, kad artimiausiu laiku Aldonos Valeišaitės meną galėtų pamatyti ir Muencheno visuomenė.

Menininkai kuria

Würzburgas. Lietuvių stovykloje Nordkaserne kultūrinis gyvenimas gana gyvas. Čia aktyviai veikia meno kolektyvas „Sietynas", kuris ruošia koncertus, meno parodas, leidžia sieninį laikraštį. Šiam kolektyvui vadovauja žurn. Kolakonis, Alg. Kačanauskas, laikraštį redaguoja žurn. V. Kasniūnas.

Veikliausi yra dailininkai ir muzikai. Pirmieji yra suruošę parodas, antrieji — keletą koncertų savo stovykloj ir kaimyniniuose lageriuose.

Dail. Č. Janušas produktyviai dirba. Jo paroda buvo gausinga Lietuvos ir Vokietijos vaizdais. Dailininkas didelis Baltijos jūros, Lietuvos gamtos vaizdų mylėtojas. Jo jūra mus perkelia į Palangą, į Klaipėdą, jo smutkeliai, jo laukai mus vilioja, anot B. Brazdžionio. atgalios, atgalios.

Vl. Vijeikis, kurio paroda dar tebevyksta, yra jauna dailės jėga, kuri pirmaisiais darbais rodo didelį meninį veržlumą, originalumą ir lietuviškumą. Jo „Lietuviškoji Madona" savo geromis

---

tėviškėje, kur nė vienas vaizdas nesikartoja.

Štai geltonuoja samanų spalvos stiebais lubinų laukai. Tik tik neseniai buvo užėjęs debesys ir trumpas, bet smagus lietus aplaisté laukus. Tat ore ir dabar tebesklinda geltonų lubinų kvapas, kiek aštrus, bet jai malonus.

Toliau grikiai, vos sužydę, iš tolo raudonuoja. Raudoni stiebai ir rausvi, dar neprasiskleidę, pumpurai. Netrukus kaitri saulė juos praskleis ir tada bus išvien balta, lyg balta marška apklota.

Pasirodė gražiai įrengta sodyba. Darže, prie tvoros, stovįs vyras pakalbino jas.

— Sveikos, gražuolės!

— Sveikas, dėde Viktorai, - sušuko Liūda.

— O gal pas mane, jauną bernelį, užsuktumėt? - šypsojos vyras primerkęs akį, lyg iškrėtęs kokį juoką. Mat, jo pečius jau slėgė septyniasdešimtas kryželis. - Neužeisit? neturit laiko? Tai nors žvilgtelkit savo maloniom akutėm į mano rūtų darželį.

— Na, ir rūtos! Jų kvapas dangaus kerštо šaukiasi, - juokėsi Liūda. Jiedvi sustojo prie tvoros ir iškišo pro stačiaukas senberniui rankas.

— Nieko nėra mandresnio už tabokos žiedą ir jos kvapą. Netrukus mano augintinės išbujos ir pražįs raudonais žiedais. Dar nežinia, ar pro šitą žydinčią girią judvi mano grįčios kaminą kyšint pamatysit.

— Tai ką, dėde, manai, kaip ragainius, ne tik pats, o ir savo grįčią paslėpsi? Juokai. Duok, Dieve, kad toji taboka ligi rūkoriaus nosies daaugtų, kad nereikėtų lankstytis, - atsikirto Liūda. Lik sveikas, dėde, - pamojo ranka.

— Sakyk, kodėl jis liko nevedęs? Toks malonus vyras, buvaunas, anot motulės, ir buvęs gana gražus pažiūrėti, - teiravosi Monė.

— Tikros priežasties nežinau. Tik jis kartais pasako lyg rimtai, kai jo klausia, kodėl jis nevedė: „Nežabotam arkliui ir moteriai nevieryk". Matyt, jo mylimoji buvo jam neištikima.

Jiedvi leidosi nuo skardžiaus žemyn. Šlaite žaliavo égliai ir pažemiais karstėsi draskės. Ryt-poryt ir jos nusirps.

Priėjo Bilsą. Čia jis siauras, bet beveik metro gilumo. Per jį permestas beržo kamienas.

Žengiant per lieptą, buvo girdėti malūno ūžimas. Jiedvi, praėjusios tarpukalnę, pasuko ir takeliu pro tvenkinį artėjo prie namų. Pašlaitėje pastojo kelią tiesus beržas. Iš jo dar neseniai, matyt, sunkėsi į pritaisytą medinį ąsotį sula. Jis tebekabo užmirštas.

— Gerai, kad dabar atvažiavai, Mone. Matai, kaip gyvenimas pas mus verda, kunkuliuoja, o saulė kaitina, kaip padūkus, - čiauškėjo Liūda.

Pastebėjusi ąsotį, nukabino.

— Tuščias, žinoma. Sula saulė, o gal ir laumės išlakė. Tai nieko, - pamojo ranka mergina ir pribėgo prie šaltinio.

— Matai, šis midus dar puikesnis.

Ir ji godžiai gėrė šaltinio vandenį, lyg norėdama užgesinti krūtinėje saulės įžiebtą liepsną.

akimis spindi lietuvišku širdingumu ir meile. Jo istoriniai paveikslai žadina Šarūno, Vyčių dvasią. Kiekviename paveiksle dailininkas yra šviežias, kitoniškas, kūrybiškas. Jis pasirenka ne tik lietuvišką tematiką, bet geba su lietuvišku nuoširdumu, su savitu tautiniu koloritu pasireikšti. Tiesa, dailininkui dar teks daug padirbėti kompozicijos srityje, tačiau, nėra abejonės, kad jis yra geram lietuviškam kelyje. Šiomis dienomis dailininkas ruošiasi išvykti, studijoms į Paryžių. Geros sekmės!

Muzikinis ansamblis savo koncertais taip pat dirba didelį kultūrinį darbą. Ypač žengia priekin mūsų jaunimas, kuris imponuoja savo darbštumu, veržlumu ir muzikinės kultūros pažangos troškuliu. Kai kurie jaunieji solistai stebina savo vokaline medžiaga. Džiugu, kad sunkiose sąlygose intensyviai dirbama lietuviškosios kultūros pažangai.

M. S.

Tübingenas

Tuebingene, sename universiteto mieste, yra susibūrusios visos Wuertembergo gyvenančių lietuvių centrinės įstaigos. Pats miestas yra, tiesa, nedidelis, bet karo audrų mažai paliestas, už tat ir čia atvykęs pasijunti šiek tiek normalesnėn atmosferon atsidūręs. Lietuviškos įstaigos yra gražiai susitvarkiusios; tiek iš oro tiek iš vidaus jos daro malonų įspūdį.

Be Lietuvių Sąjungos Würtembergo apygardos, Tübingene veikia ir pagrindinė lietuvių atstovybė prancūzų valdomoje Vokietijos srityje. Šiai atstovybei sekmingai vadovauja Lietuvos Konsulas p. Dr. A. Trimakas. Apygardos valdyba jau suspėjo taip pat gražiai susitvarkyti ir turi 36 skyrius, su kuriais palaikomas gyvas ryšys. Valdyba, kuriai vadovauja p. Šlepetys, turi savo informacinį biuletenį, spausdinamą rotatoriumi. Yra projektas leisti visai sričiai lietuvišką laikraštį, bet leidimo dar negauta. Tiesa, laikraščio klausimą palietus, tenka pastebėti, kad Tübingene, kaip ir daug kur kitur vėl pradeda reikštis partijiniai nenaudingi ginčai bei nedidelio mąsto intrygos. Būtų apgailestautina, jeigu būtų užmirštas bendras reikalas kurios nors srovės naudai. Partijų ar nepartijų klausimai turėtų būti ne tik čia, bet ir visur pagaliau palaidoti, nes šiandien turi užtekti vienos „partijos", kuri yra „lietuvių partija".

Prancūzų karinė valdžia lietuvius puikiai supranta ir jiems rodo savo palankumą. Iš abiejų pusių yra darnus bendradarbiavimas bei geras kontaktas.

Savo choro gastrolėmis tiek prancūzų karinės valdžios atstovams tiek margajai visuomenei, tübingėniečiai pasirodė pajėgūs reprezentuoti lietuvius menininkus. Chorui vadovauja op. sol. J. Baltrušaitis.

L. R. K. Tübingeno skyrius taip pat yra gana aktyvus. Tur būt, tik del įvairių kliūčių savo atsiektais rezultatais dar negali lygintis su kitomis lietuvių kolonijomis prancūzų zonoje.

Sportininkai Tübingene išsikovoja vis naujus laimėjimus. Ypač paminėtos yra sekančios sporto rūšys: futbolas, krepšinis, tinklinis ir, paskutiniu metu gavus teniso aikštelės, tenisas. Dabar, rudenėjant, yra numatomas įsteigti šachmatų klūbas. Visus sportininkus buria sporto klūbas „Vytis", vadovaujamas p. Čerkeliūno.

Visai nesenai „Estų namuose" Tübingeno lietuviai gavo sau didelę, gražią salę. Salė yra tinkama ir vaidinimams bei mažesnio masto koncertams. Dabar sekmadienių vakarais jaunimas ten susirenka pasišokti ir padainuoti. Jeigu būtų išvengta ir „neblaivininkų", Tübingeno jaunimas būtų tikrai vertas kultūringų žmonių vardo, nes, bendrai, tvarkomasi gražiai ir pavyzdingai. *P. V.*

Augsburgas

Augsburgo Baltijos kolonija susidaré pirmomis liepos dienomis, kuomet 200 lietuvių, drauge su kitais pabaltiečiais, ešalonu, buvo atkelti iš Jenos (Thuer.). Dabar kolonijoje, lietuvių yra apie 1200 asmenų. Ji didėtų ir toliau, bet B. komiteto parėdymu į koloniją niekas daugiau nėra priimamas. Visa kolonija šiuo metu siekia apie 5000 išeivių. Tarpusavio sugyvenimas kolonijoje yra geras. Pati kolonija yra įkurdinta buv. fabrikų darbininkų gyventuose blokuose, skaitant, kad kiekvienas žmogus gauna po 5 m². Gaunamas maistas vidutinis.

Baltijos komiteto pirm. yra prof. Ozolinš. Lietuviams vadovauja komiteto pirm. p. Šeštakauskas, be to komitetan įeina agr. Butkus, kun. Juozevičius, dipl. ekon. Racevičius ir A. Mažeika. Kolonijos vadovybės iniciatyva yra sukurtos kirpyklos, siuvyklos, batų remonto dirbt., fotō ateljė ir kt. Lietuvių sveikata rūpinasi ambulatorija, vad. dr. Žilinsko; o padeda 6 lietuviai gydytojai.

Nuo liepos paskutiniųjų dienų veikia abiejose kolonijose, gimnazija vad. doc. Vasiliausko. Yra pr. mokykla, vaikų darželis. Anglų, prancūzų kalbos kursai, taip pat šoferių kursai leidžia išeiviams produktingiau sunaudoti laiką. Šoferių kursų I laida netrukus laikys baig. egzaminus. Mašinomis ir benzinu kursai apsirūpino UNRROS ir stov. komendanto amerikiečio palankumo dėka.

Taip pat ir menas II-joje lietuvių kolonijoje nėra užmirštas. Meno pajėgoms koordinuoti, prie L.Saj. skyriaus yra sudaryta meno taryba, pirmininkaujama p. Šeštakausko, o vadovu yra dirig.-komp. Jeronimas Kačinskas. Buvo jau suruošta keliolika koncertų Baltijos stovyklų visuomenei, amerikiečių kariams, kuriose lankėsi ir miesto komendantas su įgulos vadu.

Švietimo tarybai vadovauja dir. Kasakaitis. Artimiausiu laiku numatoma sudaryti spaudos ir lietuvių moterų tarybas.

Sporto sekcija yra subūrusi nemaža jaunimo, kuris dažnais atvejais parodė savo sportinį sugebėjimą. Dabar vyksta šachmatų turnyras.

Sekmadieniais visuomenė organizuotai su liet. dūdų orkestru dalyvauja vėliavos pakėlimo ir nuleidimo iškilmėse.

Hochfeldo parap. bažnyčia sekmadienais sutraukia daugybę tikinčiųjų. Per sumą gieda bažnytinis choras ved. Algio Šimkaus ir solistai. Klebonas — kun. dek. Rauba. Praėjusią savaitę išpūdingas misijas pravedė tėvas Bružikas. S. J.

Lietuviai pas vyskupa

Mühldorfas. Lietuvių šioje vietoje gyvena apie pora šimtų. Gyvenama stovyklose. Leidžiamas sieninis laikraštis-biuletenis 2 kartu savaitėje. Veikia pradžios mokykla ir anglų bei vokiečių kalbos kursai.

Mūsų Tautos Šventė buvo iškilmingai atšvęsta. Ta proga buvo suruoštas susiartinimo balius, kuriame buvo svečių iš amerikiečių karių ir iš UNRROS, o tai pat ir iš Müncheno, bei latvių, lenkų ir estų.

Mühldorfe gyvenanti rašytoja Baltijos Žuvėdra paruošė spaudai savo ištrėmime parašytų eilėraščių rinkinėlį.

Tautos Šventės proga buvo išleistas informacinis leidinėlis anglų, lietuvių ir vokiečių kalbomis apie Lietuvos praeitį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą, pavadintas „Lietuva". Viršelis papuoštas tautinėmis spalvomis. Kaina 3 RM. Galima gauti vietiniame komitete.

Š. m. rugsėjo mėn. 27—29 d. d. vizitavo Mühldorfą Müncheno vyskupas. Ta proga atlankė ji čia gyvenančių lietuvių atstovai, įteikė gražų adresą ir vietoje išleistą informacinę knygutę „Lietuva". Mūsų tautiečiai vyskupo buvo maloniai priimti, jis su jais pasikalbėjo apie lietuvių vargus. Iš pasikalbėjimo matėsi, kad jis žino smulkiai apie Lietuvą, jos dabartinius vargus ir atsisveikindamas palinkėjo, kad greit galėtume grįžti laisvon, nepriklausomon Lietuvon. *B. Ž.*

Memmingenas

Memmingeno lietuviai Tautos šventę minėjo rugsėjo 9 d. Po pamaldų Amedingeno kaimo bažnyčioje lietuviai susibūrė mokyklos saléje. Nepaisydami labai blogo oro, susirinkime dalyvavo per 100 žmonių. Kalbėjo pirm. Klausutis - Gedeminas - Beržanskis, Vainauskas — apie šventės reikšmę, Ružancovas — apie lietuvių spaudą nuo 1547 m. iki mūsų dienų. Po susirinkimo mieste, Baltijos tautų komiteto patalpose, surengta vaikų valandėlė. *A. R.*

Illertissenas

Illertissen. Rugsėjo 8 d. suruošėme Tautos Šventės minėjimo iškilmes. Tai dienai pritaikytą ir rūpestingai paruoštą paskaitą skaitė p. Stp. Povilavičius-Vykintas. Meninę dalį atliko solistai Salučka, Račkauskienė ir Parplinienė.

Nors mūsų nedaug, pas mus jau veikia pradžios mokykla, vaikų darželis ir anglų kalbos kursai. Kaip visur taip ir čia, nusiskundžiama programų ir vadovėlių stoka. Laukiama iniciatyvos iš centrų.

Nauji leidiniai

Kemptene išleista A. Herlito *„Anglų kalbos vadovėlio"* rotatoriumi spausdinta, sutrumpinta laida (Kemptenas 1945. virš. ir 2 + 85 + 1 psl.,

Kemptene 1945 m. IX. 5. pasirodė rotatoriumi spausdintas neperiodinis leidinys *„Algavos Baras"* Nr. 2. Redagavo Alf. Šešplaukis, redakcinė komisija: Cez. Surdokas, At. Kairys ir A. Radžius; illustravo St. Makarevičius. Be jau minėto redakcijos kolektyvo žmonių, bendradarbiauja: P. Jurkus (eil.), doc. A. Damušis (Atomo energija), K. J. Gasiūnas (Religinė Maironio poezija), J. Mikeliūnas (Anglų k. raida) ir kt. Duodama Kempteno lietuvių kolonijos gyvenimo apžvalga. Leidinys daro malonų įspūdį ir yra gražus indėlis taip negausioje mūsų išeivijos literatūroje. *S. S.*

IŠ VISO PASAULIO

Lietuvos ilgametis šachmatų meisteris Mikėnas dalyvauja šiuo metu Taline vykstančiame Sov. S-gos šachmatų meisterių turnyre. Pirmoji partija jam buvo nesekminga.

Sovietų Sąjunga. Žinią apie galimą Stalino pasitraukimą paskelbė Yves Delbars prancūzų laikraštyje „Paris Presse“. Paryžiaus žurnalistų tarpe Yves Delbars yra laikomas gerai žinančiu Sov. S-gos reikalus. Jis tvirtina, kad Stalinas sergąs kepenų liga ir apskritai esąs nuvargęs. Dėl sukrėstos sveikatos jis atidėlioję ir kelionę į Potsdamą.

(„V. B.“)

Prezidentas Trumanas pakvietė į J. A. V. atsilankyti rusų maršalą Žukovą. Numatoma, kad maršalas į Vašingtoną atvyks spalio mėn. 4 d.

Sov. S-gos užs. reik. komisaras Molotovas spaudos atstovų priėmime pareiškė, kad Rusija norėtų patikėtinio teisėmis valdyti Tripolitaniją. Į spaudos atstovo paklausimą, „kada numatomi Sov. S-goje rinkimai“, atsakė: „Netrukus“.

Kinijos generalisisimus Čiankaišekas paprašė J. A. V. įvesti įgulas į didžiuosius Kinijos miestus: Šangchajų, Pekingą ir Nankingą.

Japonijos imperatorius Hirohito numato atsisakyti nuo sosto. Manoma, kad jo vietą kaip regentas užimsiąs jo brolis. IX. 17 d. imperatorius lankėsi gen. McArthuro būstinėje. Imperatorius atvyko atviru automobiliu, lydimas motociklistų. Tai pirmas įvykis Japonijos istorijoje. Apie ką buvo tariamasi, nepranešama.

Graikija. Londono radijas praneša, kad pasitarimuose tarp Anglijos vyriausybės ir Graikijos regento arkivyskupo Damaskino *visuose klausimuose pasiektas pilnas susitarimas*. Maskvos radijas praneša, kad nesenai Atėnuose įvyko didžiulės EAM (kairiųjų organizacija) suruoštos demonstracijos. Kalbėjęs komunistų partijos atstovas smarkiai puolė regentą Damaskiną ir reikalavo, kad anglai iš krašto išvestų ginkluotas pajėgas.

Lenkų, gyv. anglų-amerikiečių zonose, repatrijacija plačiu mastu numatoma įvykdyti dar prieš žiemą.

Vatikano organas „Observatore Romano“ aštriai atsikerta prieš Lenkijos vyriausybės daromus Apašt. Sostui užmetimus, būk vokiečių okupacijos metu varęs Lenkijoje provokišką politiką. Apašt. Sostas protestuoja prieš lenkų vyriausybės žygį, kad be įspėjimo nutrauké konkordatą, areštuoja vyskupus ir kunigus, persekioja religines organizacijas.

Belgijos vyriausybė į karo nusikaltėlių sąrašą įtrauké gen. feldmarš. Paulių, kurs vadovavo 6-jai vokiečių armijai prie Stalingrado. Paul'ius randasi rusų belaisvėje ir yra rusų globojamos vokiečių karininkų tarybos narys.

Danijos užsienių reikalų ministeris Müller pareiškė, kad Danija norinti dalyvauti Kielio kanalo ateities sprendime.

Vokietija. Rusų zonoje skubiu tempu vykdoma žemės reforma. Alijantų Vyr. Kontrolinė Taryba nutarė nuo spalių mėn. ld. sąjungininkų kariams leisti lankytis vokiečių butuose, su viršininkų sutikimu apsigyventi vokiečių šeimose ir vesti vokietes. Londono radijas praneša, kad feldmarš. Montgomeris išleido įsakymą, draudžiantį anglų kariams apsigyventi vokiečių šeimose ir vesti vokietes.

Indų kongreso partija atmetė pakartotiną Didž. Britanijos pasiūlymą dėl savivaldos; reikalauja pilnos nepriklausomybės.

„NEPALANKI ATMOSFERA“

Anglų diplomatinis korespondentas, rašydamas apie prieitus sunkumus Londono užs. reik. ministerių konferencijoje, padaro šią išvadą: „Ne tai svarbu, kad susiduriama su sunkumais atskiruose klausimuose, bet tai, kad *nepalanki bendroji atmosfera*.“ Kaip ir buvo laukta, į konferenciją žymių komplikacijų įnešė nevienodas rusų ir anglų-amerikiečių demokratijos sąvokos aiškinimas.

Baigus svarstyti laikos sąlygų nustatymą Italijai, nors, Londono radijo pranešimu, ir nebuvo išspręsta Jugoslavijos patiektų karo nuostolių reikalavimų, įtalų-prancūzų sienos ir pietų Tirolio klausimai, buvo prieita prie taikos sąlygų svarstymo su Balkanų valstybėmis. Nors komunikatas nebuvo išleistas, tačiau Londono radijas IX. 23 d. pranešė, kad Londono politiniuose sluoksniuose neslepima, jog „Penkių“ konferencijoje Rytų Europos klausimuose susidurta su rimtais sunkumais. Anglai-amerikiečiai nepripažįsta Balkanų valstybių vyriausybių, o Sov. S-gos užs. reik. komisaras Molotovas įrodinėjąs, kad tų kraštų vyriausybės esančios demokratinės ir reprezentuojančios tautas. Jo nuomone, demokratijos nesą Graikijoje, kur opozicija persekiojama. Anglų diplomatinis korespondentas, reikšdamas anglų-amerikiečių nusistatymą, rašo, kad Bulgarijoj, Rumunijoj ir Vengrijoj nesą opozicinių partijų arba jos neturinčios galimybės veikti. Taigi čia nesą nei demokratijos. Graikijoje gi opozicija dirbanti pilnu tempu.

Tuo tarpu gyvenimas Balkanų valstybėse eina toliau ta pačia linkme. *Jugoslavijoje* XI. 11 d. įvykstančiuose rinkimuose, Londono radijo pranešimu, su kandidatų sąrašu dalyvaus vien tik Tito partija. Opozicinės partijos, protestuodamos prieš nedemokratinį rinkimų įstatymą, dalyvauti atsisakė. *Bulgarijoj* paskelbtas rinkimų įstatymo papildymas. Dabar galėsiančios dalyvauti ir opozicinės partijos neturi galimybės pradėti priešrinkiminės veiklos, nes neturi savo laikraščio. *Rumunijai* Sov. S-ga padaré ypatingą mostą: žymiai sušvelnino paliaubų sąlygas ir net suteikė ūkinę pagalbą. Čia reikia įžiūrėti politinius tikslus. Su *Vengrija* Sov. S-ga užmezgė diplomatinius santykius. Maskvos radijo pranešimu, Budapešte vyksta džiaugsmo demonstracijos. Džiaugsmingai esąs sveikinamas čia reziduojąs Sovietų maršalas Vorošilovas. Nors, Londono radijo IX. 28 d. pranešimu, ir J. A. V. sutiko sąlyginai Vengrijos vyriausybę pripažinti ir to esą laukiama iš Anglijos, tačiau *kitų Balkanų valstybių klausimas likęs neišaiškėjęs.*

Vieno konferencijos posėdžio darbotvarkę sudaré: 1. ilgalaikis Austrijos aprūpinimas, 2. Europos vidaus vandens kelių sutarptautinimas ir 3. grąžinimas iš Vokietijos rusų ir kitų kraštų piliečių. Londono radijo pranešimu, čia buvęs paliestas *Pabaltijo kraštų žmonių ir lenkų grąžinimo klausimas*. Tačiau ir šiais klausimais, atrodo, neprieita prie susitarimo, nors lenkams gal ir būsiančios sudarytos sąlygos dar prieš žiemą grįžti į tėvynę. Korespondentai iš konferencijos pranešinėja, kad balsuojant dažniausia balsai pasiskirsto 4:1. Sov. S-gos delegacija pasiūliusi, kad sprendžiant Rytų Europos klausimus balsavime, kaip tiesioginiai nesuinteresuotos, nedalyvautų Prancūzija ir Kinija.

Londono radijas IX. 27 d. pranešė, kad konferencija darbus netrukus nutrauks ir padarys pertrauką iki lapkričio ar gruodžio mėnesių.

„Neramios atmosferos“ simptomų pastebima ir kituose kraštuose. Štai, *Čekoslovakijoje* vyksta mitingai, kuriuose reikalaujama Tešinų ir Aukšt. Silezijų prijungti prie Čekoslovakijos. Lenkų spauda dėl to reiškia pasipiktinimą. *Graikijos* kairieji reikalauja, kad anglų pajėgos apleistų kraštą. *Sirijos ir Libano* demonstrantai reikalauja organizuoti tautinius sovietus ir puola Turkiją, kuri užgrobusi Armenijos dalį. *Argentinos* vyriausybė opozicijos spaudžiama už prasilenkimus su demokratiniais principais, *Uragvajaus* — už provokišką politiką. Maskvos radijas plačiai pranešinėja apie Jungtinėse Amerikos Valstybėse vykstančius darbininkų streikus.

Nors pasaulio politikos horizontai ir nėra skaidrūs, tačiau tikėkime, kad prie naujos katastrofos nebus prieita. Demokratija *taikos keliu* galutinai užvaldys pasaulį, leisdama *visoms tautoms* laisvai apsispręsti dėl valstybinio gyvenimo. Tariant britų ministerio Crippso žodžiais, „naujas karas, panaudojant moderniuosius ginklus, pasauliui reikštų savižudybę. Visi ginčijamieji klausimai turi būti išspręsti taikingu būdu.

J. K.

— Š. m. IX. 17 d. Münchene pradėjo darbą vokiečių 8 klasių pradžios mokyklos. Prieš pradedama mokslo metus, švietimo vadovybė pertikrino ir išvalė mokomąjį personalą. Numatoma netrukus pradėti naujų mokytojų parengimą. Pradžios mokykloms vadovėliai jau spausdinami. Pradžios mokyklose dėstoma ir anglų kalba.

— Iš Müncheno miesto butų skyriaus pranešimo matyti, kad miestui trūksta 174.945 butų, kad galėtų vėl sutilpti pradžioje karo 256.945 butuose gyvenusios 268.740 šeimų su 853.000 gyventojų. Ryšium su tuo miesto savivaldybė sunkiau duoda leidimus mieste naujai apsigyventi norintiems ir grįžtantiems atgal iš provincijos, kur buvo apsigyvenę, vengdami didžiųjų bombardavimų.

— Bavarijos Raudonasis Kryžius praneša, kad per Tarptautinį Raudonąjį Kryžių galima susirašinėti su užsieniuose gyvenančiais. R. K. nustatyto formato blankose galima įrašyti 25 žodžius; tokį laišką kiekvienas Bavarijos R. K. punktas persiunčiąs T. R. K. biurui.

Ar galimas susitarimas?

Šis karas sumaišė pasaulio tautas, kaip niekad anksčiau. Ir kaip po audros negreit nurimsta didžiuliai vandenys, taip ir po šio karo sujauktas tautų gyvenimas tik labai lėtu tempu grįžta į normalias sąlygas. Žvilgterkim tik į DP stovyklas. Veik 5 mėnesiai kai baigėsi karas Europoje, o stovyklos pilnos įvairiausių tautybių žmonių. Vieni šalia kitų gyvena buvusieji draugai ir priešai.

Lietuvių sutiksime veik visose DP stovyklose. Dažniausia mums tenka kartu gyventi su mums giminingais latviais, su visad bičiuliškais estais ir lenkais, su kuriais mūsų santykiai istorijos bėgyje buvo labai vingiuoti. Atskirai nenagrinėjant santykių klausimo su kitų tautybių žmonėmis ir estais, su kuriais riša seni tradiciniai draugystės ryšiai, norisi iškelti artimesnio bendradarbiavimo galimybių klausimą su latviais ir lenkais.

Jau senas laikas, kai santykiai su latviais yra šaltoki. Ne teritorijaliniai ginčai, ne priešingos valstybinės santvarkos ar skirtingos tautų ideologijos buvo jų priežastimi. Ne! Atrodo, jog pagrindinė priežastis bus buvus ši: po I Pasaulinio Karo į nepriklausomą gyvenimą mes išėjome su žymiai menkesniu kultūriniu bagažu ir mažesnėmis ekonominio progreso galimybėmis, negu latviai. Nepriklausomo gyvenimo laikotarpy mes staiga padarėmė didžiulę pažangą ir nejučiom tapom latviams rimtais varžovais visose gyvenimo srityse. Šitos tylios varžybos išugdė tarp mūsų tokius santykius, kokius vaizduoja Vaižgantas „Rimuose ir Nerimuose“. Sportinis bendradarbiavimas, tur būt, bus tik davęs progos šiems santykiams išryškėti.

Žymiai rimtesnės priežastys buvo nesutarimams su lenkais: opios teritorijalinės problemos, priešingas istorinių faktų aiškinimas, dvidešimtmetį uždaryta valstybių siena mus vienus nuo kitų nutolino. Štai mes vėl susitikome, tik... ištrėmime — vieni ir kiti. Mes gyvename tais pačiais rūpesčiais, viltim ir lūkesčiais. Mūsų tautinės aspiracijos yra visai tos pačios: savo tautas matyti gyvenant laisvą ir nepriklausomą valstybinį gyvenimą. Mes, žiūrėdami iš tolimesnės perspektyvos į praeitį ir įvykius blaiviau vertindami, turime pripažinti, kad istorija mūsų tautoms skyrė tą pačią misiją — būti Rytų ir Vakarų pasaulių tiltais. Jei tie tiltai normaliai funkcijonuos ir derinsis vienas su kitu, jų pajėgumas bus žymiai didesnis. Tiesa, mes esame mažesnysis tiltas, bet istorija yra įrodžiusi, kad ir jis reikšmingas.

Su pasitenkinimu turime konstatuoti faktą, kad dabartiniame tremtinių gyvenime daugely vietų lietuviai ir lenkai gyvena ir dirba gražiai sutardami. Tačiau *iš esmės* mūsų santykiams sunormuoti nieko iki šiol nedaryta. Tiesa, gal laikas ir nėra galutinai subrendęs, tačiau šia kryptim bandymai, nors ir vietinio pobūdžio, turėtų būti daromi.

Pirštųsi išvada, kad iš lietuvių pusės turėtų būti parodyta pastangų santykius su latviais sudaryti nuoširdesnius, o su lenkais bandyti išsiaiškinti abi puses liečiančias problemas. Susitarimas galimas. Su latviais ypač lengvas. Tik daugiau kultūrinio bendradarbiavimo, nuoširdumo, šiek tiek abipusių pastangų palankiai nuteikti vienus kitų atžvilgiu. Čia Lietuvių S-ga ir vietiniai komitetai turėtų parodyti daugiau iniciatyvos. Taip pat jau pribrendęs laikas ruošti dirvą susitarimui su lenkais. Turėtų būti bandoma sueiti į kontaktą su aktyviąja lenkų visuomenės dalimi. Realių žygių turėtų imtis Lietuvių S-gos Centras ir kiti lietuvių pol. gyvenimui vadovaują asmens. Ruoškime dirvą būsimiems susitarimams, dabartinis momentas tam yra palankus.

Mok. J. Viekšnelis

DAR MŪSŲ SPAUDOS REIKALU

Münchenas leidžia „Aidus“, Dilligenas „Naujus Kelius“, Würzburgas „Lietuvių Žinyną“. Kitos vietovės rengiasi leisti savo laikraščius bei laikraštėlius. Gražu ir džiugu, kad lietuviška spauda atgija. Visur vadovaujamasi gerais norais. Leidėjų ir redaktorių iniciatyva yra tikrai labai graži. Tuo galima tik pasidžiaugti.

Turint mintyj tolimesnę mūsų spaudos raidą ir ypač tą tikslą, kurio siekiama, būtent, aprūpinti buv. Vokietijos teritorijoje gyvenančius lietuvius gera spauda, savaime kyla klausimas, jei tų laikraštėlių bus labai daug, ar nebus suskaldytos jėgos ir, ar nenukentės nuo to mūsų laikraščių kokybė, turinys ir tikra ar nebūtų geriau leisti vieną, bet gera lietuvišką laikraštį? Sutelkęs geriausius spaudos darbininkus toks laikraštis, finansiniai visų remiamas, turėtų perspektyvos tobuléti. Geras savaitraštis turėtų perspektyvos vystytis į rimtą ir svarų dienraštį.

Yra argumentų, kurie kalba už tai, kad gera būtų mums turėti tuo tarpu bent dvejose vietose leidžiamas laikraštis. Turint mintyj faktą, kad mūsų padėtis nėra dar aiški, kad komendantūrai pasikeitus duotasis leidimas laikraščiui gali būti atšauktas, dviejų laikraščių buvimas dar galėtu buti pateisintas. Netekę vieno, turėtumem dar kitą.

Taigi kalba gali būti apie vieną, daugiausiai apie du geru laikraščių.

Yra planuojamas dar lietuviškas *religinis* laikraštis. Jo reikalingumas yra neabejotinas. Bet ar negeriau butu medžiagą, skirtą tokiam laikraščiui, talpinti į tą vieną bendrą mūsų laikraštį, kuris būtų ir mūsų vieningumo simbolis.

Šalia rimto savaitraščio bei dienraščio yra reikalingas mums vienas moksl o žurnalas. Čia galėtų tilpti įvairūs darbai bei rašiniai teologijos, filosofijos, teisės, ekonominio, tautinio, ir ne paskutinej vietoj, mūsų politinio gyvenimo klausimais.

Kun. E. P.

Paprastai geriau įsitikinama įrodymais, kurie mūsų pačių yra surandami, negu tais, kurie iš kitų dvasios kyla.

Pascal, Pensées

Sportas

Münchene 1945. IX. 22 d. p. Bratanavičius, kvalifikacinėse lietuvių šachmatininkų varžybose užėmęs IV vietą, žaidė simultaną prieš 8 tose pat varžybose žemesnes vietas gavusius šachmatininkus. Po 3 val. trukusios kovos, p. Bratanavičius baigė varžybas šiuo rezultatu: 1partiją pralošė, 2 baigė lygiomis, 5 — laimėjo.

Futbolo rungtynės.

Münchene 1945. IX. 21. buvo draugiškos futbolo rungtynės tarp I stovyklos pirmosios ir antrosios komandų. Pirmoji, reprezentacinė stovyklos komanda, laimėjo 3:0 (0:0) prieš antrąją, sudarytą iš vienų lietuvių futbolininkų; pažymėtina, kad lietuvių vienuolikė buvo reprezentacinei komandai kietas varžovas, nors lietuvių du geriausieji žaidėjai (Grybauskas ir Kvietkauskas) žaidė reprezentacinėje komandoje. Šios rungtynės buvo parengiamosios rungtynės prieš ukrainiečius.

Ir gauname, ir kraunam e...

Münchene lietuvių sportinis gyvenimas, nors sąlygos ir nėra perdaug puikios, vis dėlto yra tikrai judrus: ne tik nepraleidžiama nė viena susidariusi proga, bet net pačių ieškoma galimybių tarpusavyje arba prieš kitataučius pakovoti.

Štai IX. 9 I stovyklos krepšinio aikštėlėje susikimba lietuviai „Žmaičiai“ ir „Aukštaičiai“ Laimi „Žemaičiai“ 27:12 (13:6). Tą pat dieną I stovyklos futbolo rinktinė žaidžia prieš vengrų rinktinę. Įtemptoms rungtynėms pasibaigus lygiomis, po pratęsimo lemiamą įvartį įšauna ir laimėjimą 1:0 I stovyklos naudai iškovoja lietuvis p. Grybauskas. Antrąsias tą dieną futbolo rungtynes prieš Karlsfeldo stovyklos rinktinę vis dėlto I stovyklos rinktinė pralaimi 5:0.

IX. 13 matėme kovojant lietuvių I ir II stovyklas. I stovyklos vyrai pasirodė žymiai pranašesni ir laimėjo: krepšinyje 57:10 (26:2) ir tinklinyje — 2:0 (15:12; 15:11); IX. 16 vėl nauja staigmena: buv. sporto klubo „Džiugas“ žaidėjai kovojo prieš I stovyklos lietuvių rinktinę. Krepšinyje 20:10 ir tinklinyje — 2:0 laimėjo džiugiečiai. IX. 17 lankantis I stovykloje amerikiečių vyriausiam karinių jėgų vadui Europoje gen. Eisenhoweriui, lietuviai sportininkai organizuotai dalyvavo parade, ir aukštajam svečiui pagerbti 2 lietuvių krepšinio komandos sužaidė parodomąsias krepšinio rungtynes. IX. 23 UNRROS organizuojamoje trečioje sporto šventėje lietuviai vyrai ir moterys tikisi būti ne paskutiniai ir lengvojoje atletikoje, ir futbole, ir visose kitose varžybose.

Džiaugdamasis rodomu mūsų sportininkų aktyvumu ir pasiektais rezultatais, „Aidų“ kolektyvas linki ir būsimosiose varžybose gražios sėkmės, ginant lietuviškąsias spalvas.

Hanau stovyklos liextuviai IX. 8 buvusiose lengvosios atletikos varžybose laimėjo beveik visas pirmąsias vietas.

IX. 16. stovyklos gyventojai grožėjosi dviejų pajėgių lietuvių krepšinio ekipų varžybomis. Kovojo Kempteno „Šarūnas“ prieš vietinį „Perkūną“ Pirmą puslaikį „Šarūnas“ mušė „Perkūną“ 10:4; bet antrąją puslaikį, užmiršęs visus vaišingumo statomus reikalavimus, „Perkūnas“ suplieké „Šarūną“ ir varžybas laimėjo 27:20. „Šarūno“ ekipoje žaidė: broliai Norkai, Krutulis, Duliūnas, Sventickas, Mikauskis, o „Perkūno“ — broliai Andruliai, Parancevičius, Supronas, Bagdonas. (jk)

IEŠKOJIMAI

86. Justinas Stanaitis, Wiesbaden'o liet. stov., — dukt. Aldonos Stanaitytės iš Kauno, Vokietijoje gyv. Linze.
87. Skinkys Jeronimas, Freising 555 pėst. batal., — Skinkių: žmonos Marijos dukt. Lukrecijos, sūn. Valdemaro.
88. Remeika Pranas, sūn. Martyno, Hanau liet. stov., — Remeikų — Juliaus, Juozo ir Stasio ir Kreivėnaitės Janės iš Kauno ir Diminskų — Stasio ir Stasės.
89. Bradūnas Kazys su žmona, gyv. Muenchene, Lamontstr. 21 „Lietuvių Sąjunga" — Podolskių šeimos — ūkininkų iš Keturvalakių, Vilkaviškio apskr. gyv. Koniz aps. prie Menzing, Westpreussen.
90. Bartninkaitis Antanas, veter. gyd., Viechtach, Nby.; — Bartninkaičių: Augustino, Vandos, sesers Birutės, Kunigundos Kodatienės ir Jono Kavaliausko su žmona Terese.
91. Biruté Alkevičiuté, Augsburg, Kappelstr. — Kappelschule, — brolio Juozo Alkevičiaus Pajevonio km. Vilkaviškio apsk.
92. Baipšys Stasys, Freiburg i. Br., Lietuvių Taut. K-tas, — giminių ir pažįstamų.
93. Mitkus Pijus, Freiburg i. Br., Lietuvių Taut. K-tas, — giminių ir pažįstamų.
94. Stud. Pargauskas Alfonsas, Biberach'e, — kun. Arlausko Klemenso ir Arlauskaitės Elvyros iš Mažeikių. Pranešti Muencheno Liet. S-gai.
95. Fledžinskienė-Ličkūnaitė Stasė, Muenchen, Friedrich-Herschel-Str. II aukšt., — Ličkūnaitės Albertinos, gyv. prie Lichtenfeld'o.
96. Savickas Vytautas, Lechbruch, Haus Nr. 176 (Kreis Fuessen), — Mikalavičiaus Vytauto, Jaksono Edvardo ir Jokšos Kosto.
97. Kielaitė Terėsė, Muenchen'e, Rauchstr. 20, — brolio stud. Kielos Vytauto buvusio Rytprūsiuose.
98. Sakalauskas Balys, Muenchen'e, Mauerkircherstr. 35, — Sakalauskų: Liudo ir Juozo, Plioplių: Kazio, Jono ir Albino.
99. Banevičiūtė-Krolienė Zofija, Muenchen 27, Merzstr. 14, — prof. Zigmo Mackevičiaus šeimos iš Dotnuvos Akad.
100. Grigaitė Veronika, Antano duktė, Augsburg'e, Hochfeld'o, liet. stov. VII bl., — brolių Grigų: Antano, gyv. Burbiškių pr. m-loi, Anykščių v. Juozo ir Kazio iš Kauno ir Jono iš Mackėnų km. Utenos valsč.
101. Braziulevičienė Veronika-Valerija, Lachen, Kr. Wangen, — savo vyro Vlado Braziulio — Braziulevičiaus, pr. m. gyv. Pomeranijoje; Juozo Liskausko iš Kauno.
102. Ačienė Pranciška, Schauwies, Kr. Wangen, — miškininko Balio Keméšio su šeima.
103. Pračkaila Leonas, Kaufbeuren, Schmydtgasse 1, — ieško Pračkailų: Antano, Stasio ir Juozo.
104. Jančauskas Vladas, gyv. Ilertissen/Schwab., Hotel z. Hirsch, — ieško švogerio Itn. Liesio Alfonso, buvusio apie š. m. sausio mėn. Dresden'e.
105. Stasiukynas Vaclovas, Ottobeuren, Luitpoldstr. 158, — Stasiukynų: Albino, Algirdo ir Monikos, Igno Mardoso ir Juozo Karklio.
106. Čiurlionis Balys, München, Lamontstr. 21, — brolio Broniaus Čiurlionio.
107. Juodvalkytė Stefa, München, 1-ji liet. stov., — Juodvalkių: tėvo Vinco ir brolio Vinco iš Zarasų.
108. Petrikonis Viktoras iš Alytaus, Wiesbaden'o, liet. stov., — brolių: Antano ir Miko su šeima.
109. Mitrinas Vladas, Fulda, liet. stov., — žmonos Mitrienės — Mikalauskaitės p. m. gyv. Rabenstein bei Chemnitz (ligoninėj sirgo).
110. Juodvalkis Petras, Regensburg'o Komit., — Juodvalkio Jono, p. m. buvusio Fuldoj ir Dudėno Petro.
111. Jurgis Žalkauskas, München-Freimann, SS-Kaserne, — Karolio Žalkausko, gyv. Zeit'e, inž. Savrimaviciaus Juliaus, gyv. Uttendorf'e Zell a. See.
112. Juknonienė Elena, Mittenwald'e, — vyro Juknonio Juozo, kil. iš Utenos apskr. Leliūnų valsč.
113. Alytaus gimn. mok. St. Neverdauskas, München 27, Lamontstrasse 21, — žmonos Neverdauskienės Stefanijos, dukrelės Danutės ir sūn. Juliuko.
114. Orakauskienė Albina, München, 1-ji liet. stov., — Stasio Orakausko, gim. 1915 mt. iš Vyžuonių m-lio, p. m. Austrijoje.
115. Galeckai Viktoras ir Antanina, Neuses Nr. 1 prie Ansbach, — sūn. Galecko Henriko iš Vilniaus, p. m. Italijoje.
116. Lapienis Petras, Regensburg'o liet. komitetas, — Vanagų: Broniaus, Stasio ir Juozo.
117. Vilgašienė Adelė, Regensburg'o liet. kom., — Antano Vilgašiaus ir Algirdo Valskio, abu iš Zarasų.
118. Švedienė Ona, München, Rauchstr. 1, — gyd. Eugenijaus Švedo iš Ukmergės, Vokietijoje — Dresdene.
119. Jemskemskiene, München, 1-ji liet. stov., — Jono Brovkos ir Jono Mažeikos kilusio iš Vilniaus.
120. Širvienė Stasė, München, 1-ji liet. stov., — vyr. Jono Širvio, gim. 1903 iš Kauno.
121. Sarpaliai, Ingolstadt, 1-ji liet. stov., — Vytauto Sarpaliaus, buv. Varenos st. v-ko.
122. Lukoševičiūtė Karolina, München, 1-ji liet. stov., — Lukoševičių: Juozo, gyv. Danzig'e ir Eugenijos — Schwaz-Tirol.
123. Med. ses.-akuš. Milašiūtė Genovaitė, Mainstockheim, Kr. Kitzingen 6, Würzburg, — Činčių: Jono ir Sofijos — Milašiūtės, gyv. prie Dresden'o.
124. Proculiene - Kulpaitė Aleksandra, München, 1-ji liet. stov., — Jadvygos Kudokienės — Kulpaitės iš Utenos ir Savickienes Emilijos iš Vilkaviškio.
125. Rudzinskaitė Elena, München, Leopoldstr. 222, — brolių: Rudzinskų Anatolio ir Leonardo, Onos Dambrauskaitės ir Viktorijos Ekertaitės. Visi gyveno prie Dresden'o.

„Aidų" pranešimai

Pereitasis „Aidų" numeris

dėl techniškų kliūčių išėjo tik 6 psl. Paskutinis jo lapas, t. y. 7 ir 8 psl. yra mūsų gerbiamiesiems skaitytojams prisiunčiamas su šiuo numeriu. Redakcija ir administracija pareiškia dėl to savo apgailestavimą ir prašo šį atskirą lapą prijungti prie nr. 4 (6).

Lietuviškų įstaigų vadovybės yra prašomos prisiųsti „Aidų" administracijai pranešimus, kiek jos mūsų leidinio egz. pageidauja. Šitai žinodama, Administracija galės taip tvarkyti leidinio platinimą, kad visos vietovės tikrai gautų bent ribotą egz. skaičių. Tuo būdu „Aidus" galės išvysti visi mūsų tautiečiai.

„Aidų" *Nr. 1 (3)* jau veik visi egzemplioriai išplatinti. Toliau jis bus prisiunčiamas tik atskirais atvejais ir tik lietuviškų organizacijų vadovybėms pavieniais egzemplioriais informacijos reikalu.

Dar galima gauti „Aidų" Nr. 2 (4), 3 (5) ir 4 (6) ribotame kiekyje.

Atitaisymas

„Aidų" 3 Nr. korespondencijoje iš Hanau įsibrovė netikslumų. Visam spaudos darbui stovykloje vadovauja žurnalistas *p. Aleks. Merkelis*, bet ne kažkoks „amerikietis Markelis", kaip korespondencijoje parašyta.

Jeigu tu nori būti poetu, buk pirmiausia pilnu žmogumi.

Pascal, Pensées

Padėka

Lietuvių Gimnazijos Münchene įsteigimo akto metu jos išlaikymui aukojusiems:

1. Lietuvių Sąjungos Muncheno Skyriaus Valdybos Pirmininkui Dr. Mačiuliui RM. 4000,—.

2. I lietuvių stovyklos V bloko komendantui ponui Košubai RM. 629,—.

3. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Muncheno Skyriaus Valdybos Pirmininkui prof. Alminui RM. 300,—.

4. Buv. Passau lietuvių kolonijos valdybos nariui ponui V. Alksniniui RM. 235,—.

Už aukas mieliems tautiečiams nuoširdžiai dėkoju.

Lietuvių Gimnazijos Münchene
Direktorius

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad po sunkios ir ilgos ligos š. m. rugsėjo mėn. 23 d. miré

Ona Jonynienė.

Palaidota Muncheno kapuose — Waldfriedhof š. m. rugsėjo mėn. 26 d.

Nuliūdę vyras, sūnus ir dukt.
Münchenas, Sternwartstr. 15-I.

Leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. — Vyr. Redaktorius Dr. V. Bieliauskas. Viršelio vinjetė dail. E. Krasausko.
Adresas: München 27, Lamontstr. 21